

BODENS
KOMMUN

Pajala
KOMMUN

Projektet "Spana på ett yrke i Norrbotten"

Ett flertal utredningar har påvisat utbredda brister i skolornas studie-och yrkesvägledning. Verksamheten är ofta underdimensionerad vilket medför att många ungdomar inte ser sina möjligheter utan tappar motivationen och/eller gör ogenomtänkta och könsstereotypa gymnasieval. Följden blir onödiga samhällskostnader och fortsatta problem med kompetensförsörjningen i flera branscher.

Varför är det så? Enligt styrdokumenterna ska den s k breda vägledningen vara "hela skolans ansvar". Men vanligen saknas tydliga strukturer för arbetet, rektorer och lärare har andra prioriteringar och skolhuvudmannens kvalitetsuppföljning är bristfällig

Processtänk saknas Att planera, genomföra och följa upp skolans breda vägledning så att den når varje elev förutsätter ett "processtänk" som ofta saknas. I grund och botten handlar det om *lärproucesser* där barn och ungdomar, systematiskt och med genomtänkt progression, ska få successivt ökade kunskaper om arbetslivet, se möjligheterna inom olika yrkesområden och förstå hur olika yrkesroller passar de ungas egna förutsättningar, drömmar och mål.

Projektet Spana på ett yrke I ett ESF-projekt 2018-19 utformade lärare och syvare i Kungsbacka och Uddevalla en modell för skolans breda vägledning – "Spana på ett yrke". Stiftelsen Läringsfrämjandet tog initiativet och vill nu tillsammans med Boden ta modellen ett steg vidare i ett utvecklingsprojekt där även Pajala och Älvsbyn medverkat i planeringen.

Projektets syfte är att med skolan och närsamhället som utgångspunkter ge varje elev i grundskolan en introduktion till arbetsliv och yrkesval som lägger grunden för genomtänkta gymnasieval, stimulerar fortsatta studier och motverkar skolavhopp och andra s k skolmisslyckanden

Projektets mål är att utforma en tydlig, stimulerande, transparent och på individ-och gruppnivå uppföljningsbar "vägledningsprocess" där den obligatoriska prao i årskurserna 8 och 9 integreras med studie-och yrkesvägledningen och ämnesundervisningen med början redan i årskurs 7

Projektets idé är att ge en liten grupp ambitiösa skolor, en från varje kommun, uppdraget att vidareutveckla modellen så att metodik och verktyg kan bli förebilder för andra skolor. Projektledningen är gemensam och uppdraget ska givetvis vara förankrat hos resp huvudman.

En central idé i projektet är att skolan ska dra nytta av ungas naturliga nyfikenhet och skapa en "elevdriven prao" där ungdomarna själva tar reda på fakta och förhållanden inom yrkesområden som intresserar dem. Det ska ske genom uppdrag som genomförs "före, under och efter" prao på arbetsplatserna eller på något gymnasieprogram

Processen ska stödjas av ett IT-system så att lärare och vägledare kan fånga upp elevernas iakttagelser och reflektioner på både individ- och gruppnivå och samtidigt få underlag för översiktlig information till rektor, skolhuvudman, vårdnadshavare, programråd m fl.

Andra processverktyg Som stöd för skolans (och huvudmannens) uthålliga arbete utformas i projektet ett antal processverktyg, t ex *uppdragsbanker* för prao inom olika yrkesområden, *årshjul* för olika aktiviteter och en *rapportgenerator* för huvudmannens kvalitetsuppföljning som också inkluderar information till vårdnadshavare, programråd och andra företrädare för arbetslivet.

Kostnader, tidsplan och organisation Projektet beräknas kosta 1, 3-2 mkr (3-5 skolor), ska pågå under två år och ledas av en styrgrupp, sammansatt av Läringsfrämjandet, Boden, Pajala och Älvsbyn./